

Čís. 15558.

Nárok nevinné rozloučené manželky na zadostiučinění podle § 1266 obč. zák.

(Rozh. ze dne 31. října 1936, Rv I 2145/36.)

Žalobkyně, jejíž manželství se žalovaným bylo rozloučeno z viny žalovaného, se domáhá na žalovaném podle § 1266 o. z. zadostiučinění placením měsíční renty. N i ž š š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v ý š š í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zákon přiznává v § 1266 obč. zák. rozloučené bezvinné manželce nárok na náhradu škody, když ji skutečně utrpěla tím, že následkem rozluky ušlá jí výživa a že, pokud nemá, pokud se týče nemůže si za ni opatřiti jiné dostatečné náhrady. Názor ten nemůže býti po právní stránce ztotožňován s manželčíným nárokem na poskytování jí výživného podle § 91 obč. zák., třebaže může býti dle okolností případu s ním obsahově totožným. Podmínky tohoto nároku na odškodnění jsou také jiné nežli podmínky nároku na výživné. Vždyť rozloučená manželka rozlukou škodu vždy utrpěti ani nemusí. Její škoda nemusí také spočívat v hodnotě ušlého výživného, když podle okolností může rozlukou nabýti třeba zase i výhod zbavujíc se povinnosti přispívati manželce ve smyslu § 92 obč. zák. svou prací v domácnosti a tomu pod. Při stanovení náhrady manželce podle § 1266 obč. zák. jest přihlížeti také i k tomu, co nevinná manželka jest případně nyní s to samostatnou prací si vydělati a jest jí proto náhradu za skutečnou ušlou jí výživu stanoviti jen v té výši, pokud se jí nedostává výživy z vlastního výdělku. Nepřichází tu proto v úvahu zejména ani hledisko § 91 obč. zák., že manžel jest povinen k výživě manželky bez ohledu na její vlastní výdělečné zdroje. V souzeném případě namítal žalovaný, že žalovaná rozlukou manželství žádnou škodu neutrpěla. Uplatňoval, že rozlukou nepřišla o výživné, ježto za manželství na její výživu vůbec ničím nepřispíval, že žalobkyně za manželství stejně jako před ním i po něm vždy se sama vyžívala z vlastních prostředků a příjmů a že naopak ona celým svým téměř dvojnásobným služebním platem, než jaký měl žalovaný, přispívala do společné pokladny, kterou za manželství se žalobkyní měli, takže tím přispívala ona sama na výživu žalovaného částkou téměř 450 Kč měsíčně. Toto břemeno že jí rozlukou odpadlo a že může nyní celého svého platu používat pro sebe, takže by navrácení ve stav, který byl za manželství, znamenalo naopak její finanční poškození, že žalobkyně i za manželství obstarávala si všechny své potřeby vždy sama, hradila náklady na společnou domácnost, pokud jaké byly, a také zejména i nájemné z bytu vždy sama platila. Rozhodným tedy

v souzeném případě je, zda žalobkyně utrpěla rozlukou ve skutečnosti určitou konkrétní škodu a zda je následkem rozluky na tom hospodářsky hůře, než na tom byla za manželství. Mylně má proto odvolací soud za to, pokud zcela všeobecně uvádí, že žalobkyně by rozlukou utrpěla jinak škodu, kdyby žalovaným nebyl uspokojen její nárok na zadostiučinění podle § 1266 obč. zák., který spatřuje za jsoící důvodem po právu již vyslovením rozluky z výhradné viny žalobcovy a zániku nároku na výživné a pokud na tento nárok pohlíží jako na ekvivalent zaniklé povinnosti žalovaného, aby žalobkyni ve smyslu § 91 obč. zák. vyživoval, a to třebaže by se tak za manželství skutečně ani nedálo a třebaž žalobkyně naopak sama vzhledem na větší své příjmy větší částkou na domácnost přispívala. Pro úsudek, vzešla-li žalobkyni rozlukou skutečně nějaká hospodářská újma, a jaká, chybí v důvodech napadeného rozsudku odvolacího soudu vůbec potřebné skutkové zjištění, poněvadž zejména nebylo přihlíženo k námitkám uplatňovaným žalovaným, takže nemůže býti napadený rozsudek s hlediska shora naznačeného spolehlivě přezkoumán.

Čís. 15559.

Soudy nemohou přezkoumávat po stránce věcné disciplinární nálezy vydané proti obecním úředníkům (ustanoveným u obce podle předpisů vl. nař. čís. 113/26 Sb. z. a n.).

Vládní komisař jest oprávněn k vydání propouštěcího nálezu.

(Rozh. ze dne 24. října 1936, Rv I 2090/36.)

Srovnej: Sb. n. s. čís. 2670, 5911, 4690, 6494, 14691.

Žalobce přednesl, že byl zaměstnán u žalované obce ve služebním postavení podle vl. nař. čís. 113/26 Sb. z. a n. a že byl ze služeb obce propuštěn vládním komisařem na základě kusého a zmatečného disciplinárního řízení. Tvrdě proto, že jeho služební poměr nadále trvá, domáhá se na žalované obci zaplacení dlužného služebního platu. P r v ý s o u d žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d jí částečně vyhověl vycházeje z právního názoru, že může disciplinární nález resp. rozhodnutí vládního komisaře učiněné na základě provedeného disciplinárního řízení přezkoumávat i věcně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověv dovolání, uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h :

Podle vlastního svého přednesu byl žalobce ustanoven podle vl. nařízení č. 113/26 Sb. z. a n. Proto jest jeho služební poměr posuzovati podle ustanovení tohoto nařízení. Vstoupiv do služeb žalovaného města podle tohoto nařízení podrobil se již tímto vstupem také ustanovením tohoto nařízení, upravujícím řízení při disciplinárních trestech podle